

Jiří Stočes

Saský univerzitní národ pražské právnické univerzity

(1372 - 1419)

Posudek disertační práce

Autor se zabývá původem a úlohou instituce pozdně středověkých univerzitních národů na evropských obecných učeních, v druhé části disertace předkládá výsledky prosopografického výzkumu saského univerzitního národa pražské právnické univerzity v době jejího trvání. Jde o vyzrálou studii erudovaného badatele, který měl příležitost vyzkoušet metody v diplomové práci z roku 1998 věnované bavorskému národu pražské právnické univerzity ve stejném období. V semináři univerzitní prosopografie vedeném dr. Michalem Svatošem vznikly a byly obhájeny už v roce 1997 dvě další diplomové práce s tématem polského univerzitního národa (J. Borovičková) a národa českého (M. Sukkariová) pražské právnické univerzity. V tomto týmu obsáhl výzkum všechny univerzitní národy pražské právnické univerzity a Stočes se může opírat o dosažené výsledky.

Přínosem disertace je přehledná kritická kapitola o pramenech a literatuře, v níž oceňují zejména zasvěcené hodnocení směrů současné historiografie středověkých evropských univerzit. Tuto pasáž věnovanou domácí, ale zejména zahraniční literatuře s přihlédnutím k pražské univerzitě, Stočes již z větší části publikoval roku 2004 v ČČH. Másty zaujímá stanoviska k širšímu okruhu univerzitních dějin, nejen problematice národů (zaujímá vlastní stanovisko např. k otázce vzniku nejstarší pražské univerzitní pečeti apod.).

V první části práce se autor zabývá výsledky dosavadního studia univerzitních národů. Se znalostí novější literatury pojednal o počátcích národů v Bologni a v Paříži, jejichž vzor pronikal na jiné univerzity západní a jižní Evropy. V třetí kapitole disertace se zaměřil na vlastní pramenný výzkum národů na obou středověkých pražských univerzitách. Podle mne snešené argumenty postačují k potvrzení hypotézy o existenci národů samostatně na právnické a třífakultní univerzitě, oproti staršímu převládajícímu názoru historiků o společné instituci národů. Vedle toho v exkursu I přidal pasáž o instituci konservátorů, jimž naše dosavadní literatura veskrze nevěnovala pozornost. Na problematiku upoutal Stočes pozornost již v článku publikovaném ve sborníku věnovaném Františku Šmahelovi v roce 2004. Zcela na okraj si tu přihřívám vlastní téma: stálo by za to věnovat pozornost i znakové symbolice univerzitních národů na dvou nejstarších univerzitních scep-trech pražských, žeť nedochovaných.

Druhá část práce je, jak bylo řečeno, věnována rozboru matriky saského národa pražské právnické univerzity. Objevný prosopografický postup mohl autor vyzkoušet již v diplomové práci o národu bavorském a publikoval na dané téma již několik článků zejména metodickou studii společně s J. Borovičkovou v roce 2002. V komparaci s výsledky studia dalších národů pražské právnické univerzity, dospěl k novým objevným výsledkům o frekvenci a regionálním původu imatrikulovaných, o jejich sociálním původu, peregrinaci a ovšem velice pracných výzkumů kariér učených právníků.

Disertační práce Mgr. Jiřího Stočese je vyzrálou vědeckou studií, která nejen, že splňuje požadavky na takovou

rozpravu kladené, ale zaslouží publikování jako závažný podnět mezinárodnímu bádání o problematice středověkých univerzit před jejich regionalizací a konfesionalizací. Tomu odpovídá i stránka formální a jazyková, tabulky a bibliografický přehled.

Rozpravu Mgr. Jiřího Stočese doporučuji k obhajobě jako vynikající disertační práci.

V Praze 2.května 2006

prof. PhDr. Josef Petráň